

Educació en el temps lliure de nens i joves

2013/2014

Codi: 101683

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Tomas Peire Fernández

Correu electrònic: Tomas.Peire@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura s'inscriu en el marc del Grau d'Educació Social amb l'objectiu de dotar l'alumnat dels criteris i els recursos per a entendre la complexitat i el potencial educatiu del temps de lleure i els recursos per a organitzar activitats recreatives d'interès en diversos àmbits socials i per a diferents edats. L'assignatura pertany a la menció: Educació de nens i joves. Manté relació de continuïtat amb l'assignatura de tercer Educació de nens i joves.

Objectius formatius de l'assignatura:

- Conèixer el marc actual de referència de l'educació en el lleure.
- Estudiar les influències de la globalització i de les indústries de l'oci pel que fa a les propostes de lleure.
- Estudiar l'evolució històrica i conceptual del temps de lleure.
- Conèixer els àmbits del temps de lleure i les actuacions i intervencions educatives possibles.
- Analitzar les possibilitats del lleure com a eina de prevenció i actuació davant conductes de risc.
- Conèixer diferents recursos per a la implementació de programes de lleure: activitats i institucions que s'hi dediquen.
- Experimentar en la pràctica activitats de lleure basades en: el joc, el teatre, la dansa, l'esport, el circ, activitats en el medi natural, etc.
- Conèixer i saber aplicar criteris, metodologies i recursos per al disseny de programes educatius de lleure per a nens i joves.

Competències

- Educació social
- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Analitzar l'organització i gestió d'institucions socioeducatives.

- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa
- Fomentar l'autonomia dels participants i buscar un equilibri entre les seves funcions com a orientador, facilitador i promotor de la dinàmica socioeducativa.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els aspectes deontològics de l'educació social en l'àmbit de la infància i adolescència.
2. Analitzar les disfuncions que es produeixen en el desenvolupament de la infància i adolescència en risc com a conseqüència de situacions de desestructuració social i familiar.
3. Analitzar si les polítiques i intervencions de protecció respecten els drets dels infants.
4. Cercar i elaborar informació de forma autònoma.
5. Conèixer el funcionament específic de les institucions dedicades a la infància i l'adolescència.
6. Conèixer els factors de risc social en la infància i adolescència.
7. Conèixer la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions que configuren una comunitat.
8. Conèixer la legislació específica que afecta la protecció a la infància i adolescència en risc.
9. Desenvolupar estratègies per fomentar processos de resiliència.
10. Dissenyar i aplicar intervencions específiques per a la infància i adolescència en risc.
11. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin a la igualtat de gènere, a la equitat i al respecte als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
12. Identificar els trets de neutralitat i imparcialitat en els processos de mediació reals o simulats.
13. Lliurar en temps i forma les activitats proposades.
14. Mantenir una actitud de respecte, pràctiques i comportaments que atenguin a la diversitat i igualtat.
15. Organitzar el treball de forma estructurada en relació a les demandes.
16. Participar en els debats, respectant les altres opinions i idees.
17. Saber expressar oralment i per escrit les seves idees i coneixements amb suficient fonament teòric i argumental.
18. Saber relacionar-se (empatitzar) amb les diferents opcions ideològiques i vitals que integren les comunitats.

Continguts

- 1.-Delimitació conceptual dels termes implicats. (4 h.)
 - 1.1.-Treball; Temps lliure; Temps de lleure; Oci.
 - 1.2.-El naixement de les indústries de l'oci.
 - 1.3.-Creació de llocs de treball dins de l'àmbit de l'oci (les possibilitats de l'educació social a la formació de professionals de l'oci).
 - 1.4. Transcendència educativa del temps de lleure.
- 2.-Història de l'oci i de la Pedagogia del Lleure. (4 h.)
 - 2.1.-Evolució històric-social del concepte de lleure i oci.
 - 2.2.-Autors rellevants dins de l'àmbit de l'educació en el lleure.
- 3.-Pedagogia del Lleure. Objecte, principis, medis educatius i àmbits d'intervenció específics: institucions,

programes de lleure i estratègies d'intervenció educativa. (16 h.)

3.1.-Institucions dedicades a l'àmbit del lleure a Catalunya. Repàs a l'estat de la qüestió.

3.2.-Possibilitats educatives dels programes de lleure a diferents àmbits d'intervenció. Infància i joventut. Els casals i els casals d'estiu; Els centres cívics.

3.3.-L'acció preventiva de l'educació en l'àmbit del lleure.

3.4.-Les estratègies d'intervenció educativa.

3.5 Noves oportunitats pel lleure.

4.- Activitats de lleure basades en: el joc, el teatre, la dansa, l'esport, el circ, activitats en el medi natural, etc. (24 h.)

4.1 Fonamentació pedagògica del lleure a través de l'activitat física: joc, teatre, dansa, esport, circ, activitats en ambients naturals.

4.2 Modalitats d'activitats físiques adients a l'àmbit del lleure: joc, teatre, dansa, esport, circ, activitats en ambients naturals.

4.3 Recursos, institucions, entitats que es dediquen a les activitats físiques en l'àmbit del lleure: joc, teatre, dansa, esport, circ, activitats en ambients naturals.

4.3 Programació i organització d'activitats físiques en l'àmbit del lleure: joc, teatre, dansa, esport, circ, activitats en ambients naturals.

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Classes presencials teòriques	20	Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants. Dinàmiques de grup a partir d'estudis de casos i exercicis pràctics a realitzar a l'aula	RG 1.1. RG 2.2. RE 5.1.1.
Classes presencials pràctiques	25	Sessions de treball pràctic supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos, activitats físiques o altres activitats, s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en les sessions teòriques. Anàlisis d'activitats contextualitzades en àmbits reals de lleure infantil i juvenil. Observació, experimentació i	RG 3.4 RE 2.1.1. RG 3.1.

		valoració de les experiències. Coneixement de programes socioeducatius en l'àmbit del lleure.	
Aprentatge autònom	75	Treball de l'alumne a partir de lectures proporcionades pel professorat per comentar a les sessions presencials. Treball sobre un dels blocs temàtics del programa	RG.1.1. RG2.1. RG2.2.
Supervisades	22	Tutories de seguiment del treball autònom	
Avaluació	8		

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes presencials pràctiques	25	1	5, 6, 9, 10, 12, 15, 16
Classes presencials teòriques	20	0,8	4, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 18
Tipus: Supervisades			
Activitats supervisades	22	0,88	1, 4, 7, 11, 12, 14, 15, 16, 18
Tipus: Autònomes			
Aprentatge autònom	75	3	2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 17

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria.

Activitat d'Avaluació	% de la nota	Resultats Aprentatge
Proves de control dels continguts teòrics.	50%	RG 3.4 RE 2.1.1.
Portafoli d'evidències de les sessions pràctiques desenvolupades.	50%	

Per poder superar l'assignatura s'han d'aprovar cadascuna de les dues parts, la part teòrica i la part pràctica.. La nota final serà la mitjana obtinguda.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de les classes teòriques i pràctiques, en cas contrari es considerarà no presentat. El retorn de les activitats d'avaluació es farà en un màxim de 15 dies. El plagi és motiu de suspens de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves de control dels continguts teòrics. Portafoli d'evidències de les sessions pràctiques desenvolupades.	50%	4	0,16	1, 4, 9, 10, 11, 13, 15
Proves de control dels continguts pràctics.	50%	4	0,16	5, 7, 12, 16, 18

Bibliografia

- .- CALVO, A. (2002): La animación sociocultural. Una estrategia educativa para la participación. Ed. Alianza; Madrid.
- .- CEMBRANOS (coord.) (2003) La animación sociocultural: una propuesta metodológica. Editorial Popular; Madrid. (1º edición de 1988)
- .- CUENCA, M. (2004): Pedagogía del ocio: Modelos y propuestas. Edita: Universidad de Deusto; Bilbao.
- (2000): Ocio humanista. Dimensiones y manifestaciones actuales del ocio. Edita: Universidad de Deusto; Bilbao.
- .-FRANCH, J.- MARTINELL, A. (1994): Animar un centro de educación social. Paidós, Barcelona
- .- GARCÍA, M. y MADARIAGA, A. (2002)(Eds.): Ocio para todos. Reflexiones y experiencias. Edita: Universidad de Deusto; Bilbao.
- .- GILLET, J.C. (2006): La animación en la comunidad. Un modelo de animación socioeducativo. Ed. Graó; Barcelona.
- .- LLENA, A. y PARCERISA, A. (2008): La acción socioeducativa en medio abierto. Fundamentos para la reflexión y elementos para la práctica. Ed. Graó; Barcelona.
- .- MARTÍN, M.T. y SARRATE, M.L. (1999)(Coords.): Evaluación y ámbitos emergentes en animación sociocultural. Ed. Sanz y Torres; Madrid.
- .-LEIF, J. (1991): Tiempo libre y tiempo para uno mismo. Narcea. Madrid.
- .-PANTOJA, A. (1998): Nuevos espacios de la educación social. Deusto. Bilbao.
- .-PEDRÓ, F.(1984): Ocio y tiempo libre, ¿para qué?. Ed. Humanitas. Barcelona.
- .-POSE, H.(2006): La cultura en las ciudades. Un quehacer cívico-social. Ed. Graó; Barcelona.
- .-PUIG, J.M. y TRILLA, J. (1985): La pedagogía de l'oci. CEAC. Barcelona.
- .-RACIONERO, L. (1983): Del paro al ocio. Anagrama. Barcelona.
- .- RECIO, C.; MÉNDEZ, E. y ALTÉS, J.(2009): Los bancos de tiempo. Experiencias de intercambio monetario. Ed. Graó; Barcelona.
- .-SAN SALVADOR, R. (2000): Políticas de ocio. Universidad de Deusto. Bilbao.

.-TRILLA, J. (1985): Pedagogia de l'oci. Ed. CEAC; Barcelona

.-TRILLA, J. (1993): Otras educaciones. Anthropos. Barcelona.

.- TRILLA. J. (1993): La educación fuera de la escuela; ámbitos no formales y educación social. Ed. Ariel; Barcelona.